NVE
Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

RME HØRINGSDOKUMENT

Nr. 3/2020

Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv., forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer, og forskrift om elsertifikater

Forslag til endringer i forskrift om kraftomsetning og nettjenester (avregningsforskriften), forskrift om kontroll av nettvirksomhet og forskrift om elsertifikater

Endring av bestemmelser knyttet til forskuddsfakturering, gjennomfakturering, adgang til elektrisitetsmåler, nettselskapenes nøytralitet, tariff for ikke-fjernavleste måleverdier og overtredelsesgebyr

Reguleringsmyndigheten for energi (RME)
2020

RME Høringsdokument nr. 3/2020

Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv., forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer, og forskrift om elsertifikater.

Utgitt av:	Reguleringsmyndigheten for energi
Redaktør:	Siri Steinnes
Forfatter:	Velaug Mook, Pia Roll, Lars Varden
Forsidefoto:	Velaug Mook
ISBN:	978-82-410-2026-1
ISSN:	2535-826X

Sammendrag: Endringsforslaget gjelder flere mindre endringer i avregningsforskriften, forskrift om kontroll av nettvirksomhet og forskrift om elsertifikater

Emneord: Forskuddsfakturering, gjennomfakturering, tariff, nøytralitet, fjernavlesing, måleverdier, elsertifikater

Reguleringsmyndigheten for energi

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstuen

0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95

E-post: rme@nve.no

Internett:

www.reguleringsmyndigheten.no

Mai, 2020

Innhold

Forord 5

Sammendrag 6

1 Bakgrunn for endringer i avregningsforskriften 8

1.1 Adgang til elektrisitetsmåler 8
1.2 Kontroll av måleverdier 8
1.3 Forskuddsfakturering av kraft 9
1.4 Informasjon om energi- og klimatiltak 9
1.5 Gjennomfakturering 9
1.5.1 Endring av nettjenester som inngår i gjennomfakturering 10
1.5.2 Presisering av pliktene knyttet til gjennomfakturering 10
1.6 Nøytralitetsprogram 10
1.6.1 Interne rutiner for nøytral opptreden 11
1.6.2 Nøytralitetsrapport 11
1.6.3 Krav som tas ut av forskriften 12
1.7 Overtredelsesgebyr 13

2 Bakgrunn for endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet 16

2.1 Tariff for ikke fjernavleste målere 16
2.2 Behov for endring 16

3 Overføring av bestemmelse fra elsertifikatforskriften til avregningsforskriften 18

3.1 Bakgrunn 18
3.2 Behov for tilpasninger i bestemmelsen 18
3.3 Tilsynsbestemmelser 19
3.4 Hjemmelsgrunnlag 19

4 Merknader til bestemmelsene i avregningsforskriften 21

4.1 Definisjon av «gjennomfakturering» 21
4.1.1 Forslag til endring av § 1-3 21
4.1.2 RMEs merknader 21
4.1.2.1 Gjennomfakturering av tariff for håndtering av ikke-fjernavleste måleverdier 21
4.2 Adgang til måler 21
4.2.1 Forslag til endring av § 3-1 21
4.2.2 RMEs merknader 22
4.3 Kontroll av måleverdier 22
4.3.1 Forslag til endring av § 3-3 22
4.3.2 RMEs merknader 23
4.4 Beregning av forskudd 23
4.4.1 Forslag til endring av § 7-1b 23
4.4.2 RMEs merknader 24
4.5 Informasjon om energi- og klimatiltak på faktura 24
4.5.1 Forslag til endring av § 7-2 24

4.5.2 RMEs merknader 24
4.6 Gjennomfakturering for forbrukere 24
4.6.1 Forslag til endring av § 7-4a 24
4.6.2 RMEs merknader 25
4.7 Interne rutiner for nøytral opptreden 25
4.7.1 Forslag til endring av § 8-1a 25
4.7.2 RMEs merknader 25
4.8 Nøytralitetsrapport 27
4.8.1 Forslag til ny § 8-1b 27
4.8.2 RMEs merknader 28
4.9 Informasjon til sluttbrukere om kostnader som følger av elsertifikatplikten 28
4.9.1 Forslag til ny § 8-6 28
4.9.2 RMEs merknader 28
4.10 Overtredelsesgebyr 29
4.10.1 Forslag til endring av § 9-1c 29
4.10.2 RMEs merknader 29
5 Merknader til bestemmelsen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet 30
5.1 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier 30
5.1.1 Forslag til ny § 17-9 30
5.1.2 RMEs merknader 30
6 Økonomiske og administrative konsekvenser 31
6.1 Forslag til endring i avregningsforskriften 31
6.1.1 Adgang til måler og kontroll av måleverdier 31
6.1.2 Fakturering av forbrukere og gjennomfakturering 31
6.1.3 Interne rutiner og nøytralitetsrapport 32
6.1.4 Flytting av bestemmelse om informasjon til sluttbrukere om kostnader som følge av elsertifikatplikten 33
6.1.5 Overtredelsesgebyr 33
6.2 Forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet 33
6.2.1 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier 33
7 Utkast til forskriftstekst 34
7.1 Forslag til endringer i forskrifter under energiloven 34
7.2 Forslag til endring i forskrift om elsertifikater 38

Forord

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) beskriver i dette dokumentet forslag til endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) og forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) og overføring av § 23 i forskrift 16. desember 2011 nr. 1398 om elsertifikater til avregningsforskriften.

Vi ber om at kommentarer til de foreslåtte endringene sendes innen 20. august 2020. Høringsinnspillene vil bli publisert på våre nettsider etter at høringsfristen er utløpt.

Eventuelle endringer vedtas av Olje- og energidepartementet (OED). Etter høringsfristen sender RME en oppsummering av høringsinnspillene og anbefaling om endring av forskriftene til OED.

Høringssvar merkes med referansenummer 202005210 og sendes til: rme@nve.no

Oslo, mai 2020

Kjetil Lund
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
direktør

Sammendrag

I denne høringen foreslås det endringer i forskrift om kraftomsetning og nettjenester[1], heretter omtalt som avregningsforskriften, kapittel 1, 3, 7, 8 og 9 og i forskrift om kontroll av nettvirksomhet[2] kapittel 17. Høringen omfatter i tillegg forslag til overføring av en bestemmelse i elsertifikatforskriften kapittel 4 til avregningsforskriften.

I avregningsforskriften § 3-1 foreslås det å tilføye et nytt annet ledd som presiserer sluttbrukers plikt til å gi nettselskapet adgang til strømmåleren. Dette er ikke en endring av dagens rettstilstand, men en klargjøring av eksisterende forpliktelser. Forslag til endring i avregningsforskriften § 3-3 innebærer å erstatte krav om avlesing ved årsskiftet med en plikt for nettselskapet til å kontrollere ikke-fjernavleste måleverdier årlig.

Avregningsforskriften regulerer fakturering av forbrukere for nettjenester og elektrisk energi. Det er behov for noen mindre endringer i tre bestemmelser angående fakturering. Endringene gjelder i hovedsak beregningsgrunnlag ved forskuddsbetaling (forskriftens kap. 7), presiseringer knyttet til felles faktura for nettleie og strøm (forskriftens kap. 1 og 7), samt en retting i bestemmelsen om informasjon om energi og klimatiltak (forskriftens kap. 7).

Avregningsforskriften kapittel 8 regulerer blant annet nettselskapenes nøytralitet. Dagens § 8-1a stiller krav til program for overvåking av nettselskapets nøytralitet. Det foreslås å revidere bestemmelsen og dele den i to for å gjøre den enklere å lese. I tillegg gjøres det noen mindre endringer som følge av at selskapsmessig skille innføres for alle nettselskap fra 2021.

Avregningsforskriften § 9-1c regulerer overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr kan bare ilegges for brudd på pliktbestemmelser som er nevnt i bestemmelsen. RME foreslår å endre § 9-1c slik at flere bestemmelser i avregningsforskriften omfattes.

I forskrift om kontroll av nettvirksomhet foreslår vi å fastsette en tariff for håndtering og kontroll av manuelt avleste måledata. Nettselskapene kan i dag selv beregne en slik tariff for å dekke merkostnader forbundet med disse aktivitetene, etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6. Forslaget om endring innebærer at størrelsen på denne tariffen blir standardisert, ved at beløpet blir fastsatt i forskrift.

Elsertifikatforskriften § 23 stiller krav til hvordan den elsertifikatpliktige opplyser sluttbrukere om pris og markedsfører kostnadene som følger av elsertifikatplikten. Vi foreslår at bestemmelsen flyttes til avregningsforskriften § 8-6, slik at bestemmelsen kan følges opp som en del av arbeidet med et velfungerende sluttbrukermarked.

Behovet for endringene i avregningsforskriften er forklart nærmere i kapittel 1. Kapittel 2 gir en nærmere forklaring av behovet for endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Videre redegjøres det nærmere i kapittel 3 for flytting av bestemmelsen om informasjon til sluttbrukere om elsertifikatprising, fra forskrift om elsertifikater § 23 til avregningsforskriften. De endrede bestemmelsene med merknader fremgår av kapittel

[1]Forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.
[2] Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer

4 og 5. I kapittel 6 omtales de administrative og økonomiske konsekvensene. Forslaget til endringsforskrift fremgår av kapittel 7.

1 Bakgrunn for endringer i avregningsforskriften

1.1 Adgang til elektrisitetsmåler

Det fremgår av avregningsforskriften § 3-1 at nettselskapene har ansvar for alle elektrisitetsmålere og måleverdier i sitt område.[3] Dette innebærer blant annet ansvar for å registrere korrekte måleverdier samt vedlikeholde og skifte ut elektrisitetsmålere. For å kunne utføre disse oppgavene trenger nettselskapene adgang til elektrisitetsmåleren. Det er derfor naturlig å forstå avregningsforskriften slik at sluttbruker plikter å gi nettselskapet adgang til måleren, selv om denne skulle befinne seg på innsiden av bolig, fritidsbolig eller annet lokale.

I tillegg presiserer standard nettleieavtale nettselskapets eierskap til måleutstyret, og dets ansvar for installasjon, drift og kontroll med dette (§ 5-1). Standard nettleieavtale forutsetter derfor også at sluttbrukeren gir nettselskapet adgang til måleren for at nettselskapet skal kunne utføre sine plikter.

RME har fått innspill om at nettselskapene i noen tilfeller likevel blir nektet adgang til elektrisitetsmåleren og at plikten sluttbrukeren har til å gi nettselskapet adgang til måleren, bør følge tydelig av forskriften.

I de aller fleste tilfellene vil nettselskapet få adgang til måleren etter avtale med sluttbrukeren. I noen tilfeller kan det likevel lette prosessen mellom nettselskap og sluttbruker, at det følger direkte av regelverket at nettselskapet skal ha adgang til måleren.

Vi foreslår derfor å sette inn et nytt annet ledd i § 3-1 som gjør det klart at sluttbruker plikter å gi nettselskapet adgang til elektrisitetsmåleren. Dersom nettselskapet likevel ikke får adgang til elektrisitetsmåleren, må nettselskapet vurdere å skaffe seg tvangsgrunnlag etter de alminnelige reglene for dette.

Vi legger ikke opp til at RME skal kunne pålegge sluttbrukere å gi et nettselskap tilgang, eller ilegge sanksjoner for brudd på bestemmelsen. For sluttbrukeren vil endringen derfor ikke ha nevneverdige konsekvenser utover å presisere dennes plikter.

En tilsvarende rett til adgang til anlegg på eiendom har nettselskapene i kraft av å være lokalt elektrisitetstilsyn, jf. el-tilsynsloven § 5 og forskrift om det lokale elektrisitetstilsynet.

1.2 Kontroll av måleverdier

Formålet med innføring av Avanserte måle- og styringssystemer (AMS) er blant annet å få en mer korrekt avregning. Med innføring av AMS-målere med kommunikasjonsenhet, får nettselskapene oversendt korrekte måledata fra kommunikasjonsenheten minst én

[3] I § 3-1 er det referert til «målere». En mer presis betegnelse er «elektrisitetsmålere» som er benyttet i § 3-9 første ledd. Dette samsvarer også med begrepsbruken i forskrift om krav til elektrisitetsmålere.

gang i døgnet.[4] Kunder som ikke har aktiv kommunikasjonsenhet i AMS-måleren, må selv lese av og rapportere målerstand til nettselskapet.

Avregningen bør være så korrekt som mulig også for kunder uten aktiv kommunikasjonsenhet i måleren. Kontroll av måleverdier som ikke er fjernavleste vil rette opp eventuelle feil avleste måleverdier og forebygge feilrapportering av målerstanden. Vi foreslår derfor å presisere at nettselskapet har en plikt til å kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste.

1.3 Forskuddsfakturering av kraft

Kraftleverandører har en begrenset adgang til å kreve forskudd fra forbrukere, jf. avregningsforskriften § 7-1b tredje ledd. Det fremgår av forskriften at det kan kreves forskudd for levering av kraft som tilsvarer et forbruk på maksimalt 10 uker. Videre fremgår det at beregningen av volum skal baseres på historiske forbruksdata i målepunktet.

RME foreslår en endring som presiserer hva som menes med historiske forbruksdata i målepunktet. Siden Elhub nå er innført, bør hovedregelen være å benytte historiske data fra Elhub. Dette vil bidra til å unngå at kraftleverandøren beregner feil estimater av historiske forbruksdata og redusere risikoen for at sluttbruker blir fakturert for høye forskuddsbeløp.

For nye målepunkter vil historiske data ikke eksistere i Elhub. Og når ny kunde tilknyttes et eksisterende målepunkt, vil historiske data ikke være tilgjengelige for kraftleverandøren. I slike tilfeller skal kraftleverandøren benytte forventet uttak i målepunktet som nevnt i avregningsforskriften § 6-11.

1.4 Informasjon om energi- og klimatiltak

I avregningsforskriften § 7-2 første ledd bokstav d) fremgår det at faktura for nettjenester skal inneholde Enova SF (Enova) sitt telefonnummer til gratis telefontjeneste for rådgivning om energisparing og energiomlegging.

Enova bruker primært internettsiden som informasjonskanal og ønsker derfor at informasjon om nettsiden inngår på kundens faktura. Enova ønsker videre at vi benytter «energi- og klimatiltak» i stedet for «energisparing og energiomlegging».

RME foreslår å endre den aktuelle bestemmelsen slik at fakturaen for nettleie skal inneholde Enova sin nettadresse for rådgivning om energi- og klimatiltak.

1.5 Gjennomfakturering

Avregningsforskriften åpner for felles fakturering av nett- og krafttjenester. «Felles fakturering» er i § 1-3 definert som «enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi».

Gjennomfakturering er en form for felles fakturering av nett- og krafttjenester der kraftleverandøren får ansvar for faktureringen. Gjennomfakturering ble etablert for å legge til rette for at også ikke-integrerte kraftleverandører kan tilby felles fakturering i

[4] Avregningsforskriften § 4-3

forbrukermarkedet. Adgang til gjennomfakturering innebærer at nettselskapet må ha en avtale med en rekke kraftleverandører.

1.5.1 Endring av nettjenester som inngår i gjennomfakturering

Definisjonen av gjennomfakturering i § 1-3 presiserer i dag at anleggsbidrag og utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd (USLA) ikke er omfattet av nettjenester ved gjennomfakturering. Ettersom utbetaling av kompensasjon ved svært langvarige strømbrudd skal skje automatisk fra 2021, og kunden ikke lenger må kontakte nettselskapet for å få denne utbetalingen, er det naturlig å inkludere USLA i gjennomfaktureringen.[5]

1.5.2 Presisering av pliktene knyttet til gjennomfakturering

Gjennomfakturering innebærer en kapitalbinding og økt risiko for kraftleverandørene. Nettselskapet kan kreve at kraftleverandøren stiller sikkerhet for nettleien til kundene som gjennomfaktureres, jf. § 7-4b andre ledd bokstav a. Betalingsfristene i § 7-4b andre ledd bokstav c er også utformet slik at kraftleverandøren i praksis må betale nettselskapet før sluttbruker betaler kraftleverandør. Videre er kraftleverandøren pliktig å betale nettselskapet nettleien på vegne av forbrukerne uavhengig av om forbrukeren betaler kraftleverandøren, jf. § 7-4b andre ledd bokstav e. Disse kostnadene hos kraftleverandør ble begrunnet med gevinsten det ville være å få tilgang til felles fakturering for forbrukerkunder.

Da adgangen til å gjennomfakturere nettleie ble innført i 2016, var den forpliktende ordningen kun ment å gjelde forbrukerkunder. RME mener at det ikke er hensiktsmessig at ordningen skal være obligatorisk for næringskunder, ettersom gjennomfakturering for disse kan innebære en betydelig høyere økonomisk risiko for kraftleverandøren. Næringskunder kan ha et forbruk som omfatter langt større volum enn forbrukere og kan gå også konkurs, som igjen innebærer en større sannsynlighet for tap for kraftleverandøren.

RME foreslår å endre ordlyden i forskriften slik at det fremgår tydelig at nettselskaper som tilbyr en form for fellesfakturering for forbrukere, plikter å legge til rette for gjennomfakturering for forbrukere til alle kraftleverandører som ønsker å tilby dette. Vi foreslår samtidig å gjøre det klart at nettselskapet ikke har anledning til å knytte adgang til gjennomfakturering av forbrukere opp mot andre krav, som for eksempel krav til gjennomfakturering av næringskunder.

1.6 Nøytralitetsprogram

I avregningsforskriften § 8-1a stilles det krav om program for overvåkning av nettselskapenes nøytralitet. Programmet består av ulike tiltak som skal sikre nettselskapenes nøytralitet.

Bestemmelsen får anvendelse for nettselskap som inngår i vertikalt integrerte virksomheter som omfattes av energiloven § 4-6. Referansen til energiloven § 4-6 innebærer at regelen på nåværende tidspunkt bare gjelder selskaper med over 100 000 nettkunder.

[5] USLA er regulert i forskrift om kontroll av nettvirksomhet kapittel 9A.

Fra 1.1.2021 vil energiloven § 4-6 gjelde for alle integrerte foretak.[6] Siden praktisk talt alle nettselskap er integrert med annen virksomhet, vil nøytralitetsprogrammet fra og med 2021 gjelde for alle nettselskap. I den forbindelsen foreslår vi noen presiseringer og endringer i bestemmelsen om nøytralitetsprogrammet.

Krav til nøytralitetsprogram bidrar til å oppfylle EØS-rettslige forpliktelser og noe av begrepsbruken er hentet fra direktivet.[7] I henhold til direktivet skal nettselskapene ha interne rutiner for å sikre at kravene til nøytralitet overholdes. I tillegg skal det utnevnes en nøytralitetsansvarlig i hvert nettselskap og det skal utarbeides en årlig nøytralitetsrapport.

Avregningsforskriften § 8-1a er generelt tung å lese og den bør revideres slik at den blir enklere å forstå. For eksempel har begrepet «program» et uklart innhold og vi foreslår å ikke bruke det videre. I stedet foreslår vi å presisere hva forpliktelsene består i. Dagens § 8-1a i avregningsforskriften foreslås erstattet med to paragrafer, men innholdet videreføres i stor grad.

1.6.1 Interne rutiner for nøytral opptreden

I nåværende første og andre ledd fremgår det indirekte at nettselskap plikter å ha interne rutiner for å sikre at nettselskapene overholder kravene til nøytralitet. RME foreslår å ha en egen bestemmelse om dette og å omformulere teksten slik at plikten til å ha interne rutiner kommer klarere frem.

I tillegg foreslår vi å innføre noen minimumskrav til hva rutinene skal inneholde. Det er ikke hensikten å innføre nye krav, men å presisere innholdet i gjeldende bestemmelse.

Dagens krav til å utnevne en nøytralitetsansvarlig videreføres, men vi foreslår å presisere at den nøytralitetsansvarlige skal være uavhengig.

I tillegg foreslår vi å presisere at den nøytralitetsansvarlige har rett til å få tilgang på all relevant informasjon fra nettselskapet og fra relevante underleverandører. Dette er nødvendig for at vedkommende skal kunne utføre arbeidet sitt og følger implisitt av dagens regelverk. Krav om at den nøytralitetsansvarlige skal være uavhengig og ha rett til informasjon fremgår også av direktivet.

1.6.2 Nøytralitetsrapport

Krav til å utarbeide og publisere en årlig nøytralitetsrapport videreføres i en ny bestemmelse, se forslag til § 8-1b.

Rapporteringsplikten gjelder for alle nettselskap som er omfattet av kravet til selskapsmessig skille. Når grensen på 100 000 kunder fjernes, vil rapporteringsplikten gjelde for alle nettselskap.

I denne bestemmelsen foreslår vi å presisere nærmere hvilke elementer en slik rapport skal inneholde. Vi ber høringsinstansene særlig om å kommentere på omfanget av de foreslåtte rapporteringsforpliktelsene og om det er noe som bør tas ut eller føyes til.

---

[6] Definisjonen av *vertikalt integrert foretak* vil fra samme tidspunkt erstattes med en definisjon av *integrert foretak*, se energiloven § 1-3.
[7] Se direktiv 2009/72/EF art. 26 nr. 2 bokstav d.

Det overordnede formålet med kravet til rapportering er å sikre at nøytralitetsbestemmelsene overholdes. Det legges til grunn at rapporten vil bidra på tre måter:

1. Arbeidet med å utarbeide en årlig nøytralitetsrapport vil bidra til en bevisstgjøring av de ansatte og ledelsen i selskapet. Blant annet ønsker vi at nettselskapene skal bli mer bevisst på rollen de har som monopolist, og hvilke tiltak som gjennomføres for å sikre nøytral opptreden.

2. Nøytralitetsrapporten gjør det mulig for eksterne aktører å vurdere hvorvidt nettselskapet i tilstrekkelig grad etterlever reglene. På den ene siden kan rapporten bidra til at tilliten til nettselskapets nøytralitet styrkes. På den andre siden kan en aktør som mener han er utsatt for forskjellsbehandling, ha nytte av å se rapporten og de interne rutinene, og derved få et bedre grunnlag for å vurdere mulig klage til RME.

3. Nøytralitetsrapporten kan benyttes av RME for å vurdere klagesaker eller ved tilsyn.

1.6.3 Krav som tas ut av forskriften

Det fremgår av dagens § 8-1a andre ledd at *«alle arbeidstakere som er ansatt i nettselskapet skal skriftlig forplikte seg til å opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere.»* I tillegg skal konsekvensene av brudd tydeliggjøres for de ansatte. Dersom andre selskap utfører tjenester på vegne av nettselskapet skal alle arbeidstakere som utfører disse tjenestene også forplikte seg skriftlig til å opptre nøytralt. Videre er det unntak i tredje ledd for personer som har liten grad av kundekontakt.

RME foreslår å fjerne disse bestemmelsene. Begrunnelsen er at RME i forbindelse med tilsyn og eventuelle sanksjoner vil forholde seg til selskapet som juridisk person. Det er bare unntaksvis at det vil være aktuelt å holde enkeltpersoner ansvarlig for feil som er begått. I tillegg antas det at en slik skriftlig erklæring vil ha begrenset virkning. Det viktigste er at de ansatte får tilstrekkelig og regelmessig opplæring i krav til nøytral opptreden og at de interne rutinene er tydelige. Arbeidsgiver står imidlertid fritt til å videreføre ordningen med skriftlige erklæringer for sine ansatte dersom dette anses å være et hensiktsmessig tiltak internt i bedriften.

I avregningsforskriften § 8-1a femte ledd heter det at *«Ledelsen i nettselskapet skal aktivt, synlig, og regelmessig støtte programmet for overvåkning av nettselskapets nøytralitet […]»*.

RME foreslår å fjerne bestemmelsen. Det er uklart hva slags forpliktelser som følger av denne regelen utover de øvrige bestemmelsene knyttet til nøytralitet. Meningen er imidlertid ikke å redusere ledelsens ansvar. Det vil fortsatt være ledelsen som har ansvar for at selskapet følger relevante lover og forskrifter. Ledelsen har plikt til å sørge for at det utarbeides interne rutiner og at det utpekes en uavhengig nøytralitetsansvarlig. Videre skal ledelsen legge til rette for at den nøytralitetsansvarlige kan gjøre sine oppgaver på en god måte. I tillegg har ledelsen et særlig ansvar for å følge krav til nøytral opptreden når de tar beslutninger på vegne av selskapet.

I avregningsforskriften § 8-1a sjette ledd står det at den årlige nøytralitetsrapporten skal oversendes til RME. Fra 2021 vil plikten til å utarbeide årlige nøytralitetsrapporter gjelde

for tilnærmet alle nettselskap. I stedet for at rapportene skal oversendes til RME, foreslår vi at rapportene skal gjøres lett tilgjengelige på selskapets hjemmesider. Da vil også RME ha tilgang ved behov. Vi foreslår derfor å fjerne plikten til å oversende rapportene til RME.

I avregningsforskriften § 8-1a syvende ledd fremgår det at RME kan stille krav til innholdet i, og omfanget av, programmet for overvåkning av nettselskapets nøytralitet. RME foreslår å fjerne denne bestemmelsen. Vi mener det ikke er behov for at RME skal ha mulighet til å stille ytterligere krav utover det som fremgår av forskriften. I stedet foreslår vi å fastsette minimumskrav til de interne rutinene og til nøytralitetsrapporten.

RME vil ha mulighet til å fatte vedtak om retting etter § 9-1 dersom kravene ikke oppfylles.

1.7 Overtredelsesgebyr

Avregningsforskriften har blitt endret flere ganger de siste årene. Noen av endringene innebærer at nettselskap, kraftleverandør, balanseansvarlig, avregningsansvarlig og markedsplasskonsesjonær får endrede eller nye plikter etter avregningsforskriften. RME ser et behov for å kunne ilegge overtredelsesgebyr for brudd på flere av disse bestemmelsene.

Ved brudd på regelverk er pålegg og tvangsmulkt de mest hensiktsmessige virkemidlene for å gjenopprette lovlig tilstand. Overtredelsesgebyr vil kunne være aktuelt for aktører som får, eller kan få, en økonomisk gevinst ved å bryte regelverket, eller i tilfeller der de påfører andre et økonomisk tap. Overtredelsesgebyr kan også være aktuelt ved alvorlige eller gjentatte brudd på regelverket, selv om bruddet ikke har en konkret økonomisk virkning. Muligheten for å ilegge overtredelsesgebyr vil ha en sterkere preventiv effekt enn pålegg og tvangsmulkt.

Selv om det foreligger hjemmel, og de øvrige vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt, vil ikke enhver overtredelse automatisk medføre vedtak om overtredelsesgebyr. RME vil i hvert enkelt tilfelle vurdere om det foreligger grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr etter vilkårene som følger av energiloven, og om overtredelsesgebyr er en hensiktsmessig reaksjon.

Utmåling av overtredelsesgebyr skal stå i rimelig forhold til overtredelsens grovhet og gi en preventiv effekt, både for den som ilegges gebyret, og for allmenheten.

Energiloven § 10-7 femte ledd angir hvilke momenter RME særlig skal legge vekt på i vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved en eventuell utmåling.[8] Disse momentene er følgende:

a) overtredelsens grovhet,
b) om overtreder ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne forebygget overtredelsen,
c) om overtredelsen er begått for å fremme overtreders interesser,
d) om overtreder har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,

[8] Forvaltningsloven § 46 inneholder en tilsvarende liste over relevante hensyn. I henhold til et høringsforslag fra OED skal momentlisten i energiloven § 10-7 erstattes med en henvisning til forvaltningsloven § 46.

e) om det foreligger gjentakelse,
f) overtreders økonomiske evne.

Hjemmel for ileggelse av overtredelsesgebyr ved brudd på avregningsforskriften er § 9-1c. Det er bare brudd på de bestemmelsene som er nevnt i § 9-1c som kan føre til overtredelsesgebyr. RME ser behov for å inkludere følgende bestemmelser i § 9-1c:

§	Tema	Pliktsubjekt
§ 3-4	Måling av produksjon	Nettselskap
§ 5-5	Kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder	Markedsplasskonsesjonærer
§ 5-6	Kjøps- og salgsforpliktelser utenfor organiserte markeder	Balanseansvarlig
§ 6-15	Tilgang til måleverdier i Elhub	Avregningsansvarlig
§ 6-21	Sikkerhet i Elhub	Avregningsansvarlig
§ 7-1a	Fakturering av forbrukere for nettjenester	Nettselskap og kraftleverandører
§ 7-1b	Fakturering av forbrukere for elektrisk energi	Kraftleverandører
§ 7-2	Krav til utforming av faktura til forbrukere	Nettselskap og kraftleverandører
§ 7-3	Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi	Nettselskap og kraftleverandører
§ 7-4a	Gjennomfakturering for forbrukere	Nettselskap og kraftleverandører
§ 7-4b	Avtale om gjennomfakturering	Nettselskap
§ 7-5	Fakturering basert på måleverdier i Elhub	Nettselskap og kraftleverandører
§ 8-1b	Nøytralitetsrapport	Nettselskap
§ 8-6	Informasjon til sluttbrukere	Kraftleverandører

Brudd på disse bestemmelsene kan ha konsekvenser som er av en slik karakter at forvaltningen bør ha hjemmel til å gi overtredelsesgebyr.

Brudd på §§ 3-4, 5-5 og 5-6 kan blant annet forstyrre balanseavregningen og dermed ha negative økonomiske konsekvenser for aktører som er påvirket av balanseoppgjøret.

Brudd på §§ 6-15 og 6-21 kan medføre at aktørene i bransjen ikke får tilgang til nødvendig data i Elhub for å utføre sine forretningsprosesser, eller at denne informasjonen ikke er tilstrekkelig sikret.

Bestemmelsene i kapittel 7 og § 8-6 skal sikre forbrukernes interesser, og brudd på disse bestemmelsene kan gi negative konsekvenser for dem. Det er ikke tilstrekkelig at

myndighetene kan ilegge tvangsmulkt for å gjenopprette lovlig tilstand, ettersom skaden allerede vil være skjedd.

Det kan i dag ilegges overtredelsesgebyr for brudd på § 8-1a. Siden bestemmelsen deles i to, mens innholdet videreføres, er det behov for å ta med § 8-1b i bestemmelsen om overtredelsesgebyr.

2 Bakgrunn for endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet

2.1 Tariff for ikke fjernavleste målere

Med innføring av AMS skjer måling, avlesing og oversending av måleverdier ved at kommunikasjonsenheten i måleren registrerer og sender korrekt avleste måledata til nettselskapet. Dataene blir sendt automatisk til nettselskapet hvert døgn. Dette er nå nettselskapenes standard for måling, avlesing og kontroll av data.

For kunder som ikke har AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet, må nettselskapet håndtere måleverdier som ikke er fjernavleste. Nettselskapene må også ha rutiner for å sikre at måleverdiene fra disse målerne er avlest riktig. Dette innebærer ekstra kostnader for nettselskapene. Kostnaden forbundet med håndtering og kontroll av måleverdier som ikke er fjernavleste, er en direkte konsekvens av at kunden ikke har en AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet. For de tilfellene der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side, er det behov for at nettselskapet har mulighet til å fastsette en tariff for dette.

Etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b) har nettselskapet ikke plikt til å installere AMS dersom installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker. I tillegg er det noen kunder som ikke oppfyller kriteriene for fritak, men som likevel motsetter seg installasjon ved å nekte nettselskapet tilgang til måleren. I begge tilfellene er mangelen på mulighet for fjernavlesing knyttet til forhold på kundens side.

RME har lagt til grunn at å håndtere og kontrollere manuelt avleste måledata, er en «særskilt tjeneste» som nettselskapet kan fastsette en tariff for etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6. Dette synspunktet er opprettholdt i en dom av 9.1.2020 av Trondenes tingrett.[9]

I de tilfeller nettselskapet selv har besluttet at det ikke skal installeres fjernavlest måler, kan det ikke kreves slik tariff. Dette gjelder i tilfeller der forbruket i målepunktet er lavt og forutsigbart, jf. avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav a). Det kan heller ikke kreves tariff dersom manglende fjernavlesning skyldes manglende kontakt med måleren, og kunden ikke kan lastes for dette.

Nettselskapene fastsetter i dag selv tariffens størrelse, med utgangspunkt i nettselskapets egne vurderinger av merkostnadene forbundet med kunder som ikke er fjernavleste. Dette innebærer at tariffens størrelse varierer i de ulike nettområdene.

2.2 Behov for endring

Mange kundehenvendelser og klager på at nettselskapene fastsetter en tariff for ikke-fjernavleste kunder, viser at det kan være hensiktsmessig at det rettslige grunnlaget for å fastsette slik tariff går tydeligere frem av regelverket.

[9] Saksnr: 19-133788TVI-TRES

Vi foreslår derfor å innta en ny bestemmelse om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Forslaget vil bare gjelde de tilfeller hvor fjernavlest måler ikke er installert eller aktivert som følge av forhold hos kunden.

RME har også mottatt flere klager knyttet til tariffens størrelse. I disse sakene har flere nettselskap oppgitt kostnadsestimater for aktiviteter knyttet til å håndtere og kontrollere ikke-fjernavleste måleverdier. Vi foreslår i kap. 4.3 at nettselskapene skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste minst en gang i året, men stiller ikke krav om årlig stedlig kontrollavlesing.

Informasjon vi har fått fra nettselskapene viser at de har ulik praksis for hvilke kostnader de legger til grunn for tariffen, og at kunder i noen tilfeller blir avkrevd en tariff som er satt for høyt. Vi foreslår derfor at tariff for ikke-fjernavleste kunder fastsettes som et standardbeløp i forskrift.

Forslaget skal på den den ene siden sikre at kunder uten fjernavlesing ikke får urimelig høy tariff for ikke å benytte standardsystemet for avlesing og oversendelse av måleverdier gjennom AMS-måleren. På den andre siden skal forslaget legge til rette for at disse kundene bidrar til å dekke merkostnaden nettselskapet har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier. Disse hensynene er søkt balansert i standardbeløpet vi foreslår for tariffen.

Basert på en vurdering av ovennevnte hensyn foreslår vi at tariffen settes til 1500 kroner ekskl. mva. per år. De fleste av nettselskapene som har oppgitt kostnadsestimater for håndtering og kontroll av måleverdier som ikke er fjernavleste, har opplyst at de har høyere kostnader enn dette, som følge av årlig stedlig kontrollavlesing. Ettersom årlig stedlig kontrollavlesing ikke er et krav etter forskriften, mener vi at tariffen likevel vil bidra tilstrekkelig til å dekke merkostnaden ved å håndtere og kontrollere disse måleverdiene.

3 Overføring av bestemmelse fra elsertifikatforskriften til avregningsforskriften

3.1 Bakgrunn

Lov om elsertifikater og forskrift om elsertifikater (elsertifikatforskriften) har som formål å bidra til økt produksjon av elektrisk energi fra fornybare energikilder.

Elsertifikatforskriften § 23 gjelder informasjon til sluttbrukere. I praksis er det kraftleverandører som er pliktsubjekt etter denne bestemmelsen. I første ledd pålegges kraftleverandørene å inkludere kostnader som følger av elsertifikatplikten i sin prisopplysning og markedsføring. Bestemmelsen stiller krav om hvordan kostnadene ved elsertifikatplikten skal inngå i prisen i de ulike kontraktene kraftleverandørene benytter.

I andre ledd pålegges kraftleverandøren å henvise til NVEs nettsider om elsertifikater på sine fakturaer.

Kraftleveranse til sluttbrukere er for øvrig regulert i avregningsforskriften, med hjemmel i energiloven. I avregningsforskriften § 7-2 andre ledd stilles det krav til utforming av faktura for kraftleveranse til forbrukere.

Oppfølgingen av elsertifikatforskriften § 23 henger naturlig sammen med RMEs oppgaver med å sørge for et effektivt sluttbrukermarked og håndheving av øvrige bestemmelser som gjelder fakturering av sluttbrukere i kraftmarkedet. Det gjelder for eksempel avregningsforskriften kapittel 7 Fakturering av forbrukere og § 2-3 om krav til informasjon i kraftleveringsavtale. Tilsynet med bestemmelsen har også tidligere vært sett i sammenheng med andre bestemmelser som knytter seg til fakturering og informasjon til sluttbrukere.

Etter gjennomføringen av tredje energimarkedspakke den 1. november 2019 ble RME en uavhengig enhet innenfor NVE, etablert med hjemmel i energiloven § 2-3 og NEM-forskriften § 2-1. Etter energiloven § 2-3 gir departementet forskrift om RMEs myndighet og oppgaver. RMEs tillagte myndighet og oppgaver fremgår samlet gjennom NEM-forskriften og andre forskrifter gitt i medhold av energiloven, herunder forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften). Vi foreslår derfor at elsertifikatforskriften § 23 flyttes til avregningsforskriften, slik at RME har ansvar for et samlet tilsyn med kraftleverandørers informasjon til sluttbrukere.

3.2 Behov for tilpasninger i bestemmelsen

I utgangspunktet foreslår vi å oppheve bestemmelsen i elsertifikatforskriften, og innføre en tilsvarende bestemmelse i avregningsforskriften. Det er imidlertid behov for en presisering av hvem bestemmelsen gjelder for.

Elsertifikatforskriften § 23 gjelder for *«elsertifikatpliktige»*, som er nærmere definert i elsertifikatforskriften § 18. Når det gjelder bestemmelsen i § 23 om informasjon til

sluttbrukere, er det i praksis kraftleverandørene som er pliktsubjekt. For å klargjøre dette, og for å unngå å måtte henvise til elsertifikatforskriften § 18, foreslår vi at «*elsertifikatpliktige*» erstattes med «*kraftleverandører*».

Det vil fortsatt være NVE som har informasjon om elsertifikater på sine nettsider. Vi foreslår derfor at bestemmelsens andre ledd skal henvise til internettsiden til NVE, på samme måte som i dag.

3.3 Tilsynsbestemmelser

Det følger av elsertifikatforskriften kapittel 6 at NVE fører tilsyn med elsertifikatforskriften. NVE har hjemmel til å gi pålegg og tvangsmulkt etter § 32 og § 33 i forskriften. Hjemmel for overtredelsesgebyr og straff følger direkte av elsertifikatloven § 26 og § 27.

Dersom elsertifikatforskriften § 23 overføres til avregningsforskriften, må RME ha hjemmel til å føre tilsyn og gi pålegg, noe som er hovedformålet med endringen.

Ved flytting av bestemmelsen til avregningsforskriften § 8-6, vil RME ha hjemmel til å gi pålegg etter avregningsforskriften § 9-1. Myndigheten er delt mellom NVE og RME. Vi foreslår å ikke gjøre endringer i bestemmelsens første ledd, og da vil RME etter andre ledd ha myndighet til å vedta pålegg om retting etter § 8-6.

Energiloven § 10-3 første ledd hjemler tvangsmulkt ved brudd på bestemmelser i avregningsforskriften. For at RME skal kunne gi overtredelsesgebyr, må bestemmelsen refereres til i avregningsforskriften § 9-1c. Vi foreslår en slik endring i punkt 1.7 ovenfor.

For kraftleverandørene blir den viktigste endringen at klager på vedtak fra RME skal behandles av energiklagenemnda, og ikke av departementet. I siste instans kan sakene bringes inn for domstolene, på samme måte som før.

3.4 Hjemmelsgrunnlag

Hjemmel for å vedta en ny bestemmelse i avregningsforskriften som tilsvarer elsertifikatforskriften § 23, vil være energiloven § 10-6.[10]

Selv om elsertifikatforskriften § 23 er vedtatt med hjemmel i elsertifikatloven § 30, kan det samme innholdet vedtas med hjemmel i energiloven.

Energiloven gir departementet en generell forskriftskompetanse til gjennomføring og utfylling av loven. Lovens formål er blant annet en samfunnsmessig rasjonell omsetning av energi. Den foreslåtte bestemmelsen faller inn under formålet med loven. Den vil også passe inn i avregningsforskriften, som allerede har tilsvarende bestemmelser om informasjon på faktura etc.

Hjemmel for å oppheve elsertifikatforskriften § 23 vil være elsertifikatloven § 30.

Elsertifikatloven § 22 om informasjon til sluttbrukere blir fortsatt stående i elsertifikatloven. I denne bestemmelsen står det at den elsertifikatpliktige skal gi sluttbrukere spesifisert informasjon om kostnadene som følger av elsertifikatplikten, og

[10] Tidligere var forskriftskompetansen delegert til NVE ved energilovforskriften § 9-1, denne er nå trukket tilbake.

generell informasjon om elsertifikatplikten, herunder om elsertifikatkvoten for det enkelte år.

Forslaget om å flytte § 23 i elsertifikatforskriften innebærer kun at RME har ansvar for å føre tilsyn med at kostnadene inngår på riktig måte i kraftleverandørenes markedsføring, i kraftavtalene og på fakturaen. Ansvaret for å følge opp kraftleverandørene når det gjelder beregning av elsertifikatkvoter, og at riktig informasjon fremkommer på NVEs internettside, blir ikke flyttet.

4 Merknader til bestemmelsene i avregningsforskriften

4.1 Definisjon av «gjennomfakturering»

4.1.1 Forslag til endring av § 1-3

Definisjonen av gjennomfakturering i § 1-3 skal lyde:

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukers kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker. Anleggsbidrag ~~og utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd~~ omfattes ikke av fakturering av nettjenester ved gjennomfakturering.

4.1.2 RMEs merknader

Definisjonen av gjennomfakturering presiserer hvilke nettjenester som skal være omfattet ved gjennomfakturering.

Ettersom utbetaling av kompensasjon ved svært langvarige strømbrudd skal skje automatisk fra 2021, og kunden ikke lenger må kontakte nettselskapet for å få denne utbetalingen, er det naturlig å inkludere USLA i gjennomfaktureringen. RME mener det vil være hensiktsmessig at denne utbetalingen kommer til fradrag i nettleiefakturaen som sendes via kraftleverandøren. Vi foreslår derfor at utbetaling ved svært langvarige avbrudd (USLA) heretter skal inkluderes i gjennomfakturering.

4.1.2.1 Gjennomfakturering av tariff for håndtering av ikke-fjernavleste måleverdier

Nettselskapene kan kreve en tariff for håndtering og kontroll av manuelt avleste måledata. Nettselskap og kunde har i mange tilfeller dialog om denne tariffen, og vi har erfart at dette er en tariff som så langt har vært vanskelig å kreve inn. Flere kraftleverandører har som følge av dette spilt inn et ønske om at denne tariffen ikke inngår som en del av gjennomfaktureringen.

RME foreslår i denne høringen å forskriftsfeste at nettselskapet har rett til å fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier og å standardisere tariffen. Vi forventer at det vil bli enklere å kreve inn tariffen som følge av dette. Tariffen må også kreves inn minst hver tredje måned, og det virker ikke hensiktsmessig at nettselskapene skal sende egen faktura for denne når kunden gjennomfaktureres. RME vurderer derfor at det er mest hensiktsmessig at tariffen fortsatt inngår ved gjennomfakturering.

4.2 Adgang til måler

4.2.1 Forslag til endring av § 3-1

§ 3-1. ***Ansvar for måler og måleverdier***

Nettselskap er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde.

Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt nettområde adgang til måleren for anlegget sitt.

4.2.2 RMEs merknader

I forslag til nytt andre ledd foreslår vi å forskriftsfeste en plikt for sluttbrukere til å gi nettselskapet adgang til elektrisitetsmåleren. Denne plikten gjelder selv om måleren befinner seg på innsiden av boligen. Forslaget innebærer at sluttbrukerens plikt vil fremgå uttrykkelig av bestemmelsen, selv om vi legger til grunn at en slik plikt også følger indirekte av første ledd.

RME legger til grunn at nettselskapet i de aller fleste tilfellene får adgang til måleren etter avtale med sluttbrukeren. Det kan likevel være hensiktsmessig at plikten sluttbrukeren har til å gi nettselskapet adgang til måleren følger tydelig av regelverket.

Nettselskapene skal bare ha adgang til målerne dersom de har et saklig behov, for eksempel kontroll av målerstand, oppgradering, vedlikehold eller utskiftning av måler. Nettselskapet må avtale tidspunkt for tilgang med sluttbrukeren, og personell som møter hos sluttbrukeren må legitimere tydelig at de kommer fra eller på vegne av nettselskapet.

4.3 Kontroll av måleverdier

4.3.1 Forslag til endring av § 3-3

§ 3-3 Avlesing av målepunkt

Nettselskap har ansvar for at innmating og uttak av kraft i målepunkt blir målt og avlest.

Alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. *Nettselskapet skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste.*

Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. ~~Det skal foretas avlesning ved årsskifte.~~

Nettselskapet skal registrere alle mottatte måleravlesninger fra sluttbrukeren, med mindre sluttbrukeren sender inn urimelig mange avlesninger.

Målepunkt skal avleses ved leveringsstart, opphør av kraftleveranse og ved skifte av måler.

Kraftleverandør har rett til å sende målerstand til avregningsansvarlig ved leverandørskifte, anleggsovertagelse og oppstart. Kraftleverandør kan også sende måleravlesning til nettselskapet på vegne av sluttbruker etter fjerde ledd. Avregningsansvarlig skal straks sende målerstanden videre til nettselskapet. Nettselskapet skal akseptere målerstand som er innhentet inntil tre måneder før melding om leveringsstart sendes for anlegg som er manuelt avlest. Nettselskapet skal senest innen tre virkedager etter mottatt målerstand ha kvalitetssikret og godkjent denne, og sende melding om dette til avregningsansvarlig. Måleverdier stipuleres av avregningsansvarlig på dato for leveringsstart, med mindre nettselskapet sender ny avlest eller stipulert målerstand til avregningsansvarlig innen tre virkedager etter leveringsstart, jf. § 3-5.

All innmating skal ha timemåling. Målepunkt med forventet årlig uttak større enn 100 000 kWh skal ha timemåling.

4.3.2 RMEs merknader

Målere med aktiv kommunikasjonsenhet sender daglig korrekt avleste måleverdier til nettselskapet. Kunder som ikke har aktiv kommunikasjonsenhet i måleren, kan ikke fjernavleses av nettselskapet. Disse kundene må selv lese av og rapportere målerstand til nettselskapet.

Det er rimelig at ikke-fjernavleste måleverdier blir kontrollert av nettselskapet og vi foreslår at en slik plikt tas inn i forskriften.

Kontroll av målerverdier kan gjøres på flere måter. Forslaget innebærer at det vil være opp til nettselskapene å lage rutiner for hvordan måleverdier som ikke er fjernavleste skal kontrolleres. Kravet om kontroll innebærer ikke nødvendigvis et krav om årlig stedlig kontroll hos kunden. Nettselskapene må selv vurdere hvordan og hvor ofte kontroll skal gjennomføres for å sikre riktig fakturagrunnlag for nettleie og kraftleveranse.

4.4 Beregning av forskudd

4.4.1 Forslag til endring av § 7-1b

§ 7-1b. ***Fakturering av forbrukere for elektrisk energi***

Kraftleverandøren har ansvar for at fakturering av elektrisk energi til forbrukere foregår i henhold til denne forskrift.

§ 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.

Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. Avregning ~~mot~~ *av* faktisk forbruk skal skje separat *og innen rimelig tid* for hver faktureringsperiode~~, innen rimelig tid etter periodens avslutning~~.

~~*Beregningen av*~~ *Forskuddsfakturert* volum *for faktureringsperioden* skal ~~baseres på~~ *tilsvare det faktiske forbruket* ~~historiske forbruksdata~~ i målepunktet *i tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub.*

For målepunkt hvor historikken ikke er tilgjengelig for kraftleverandøren, benyttes avregningsansvarliges estimat for fremtidig årlig forbruk i målepunktet jf. § 6-11 og justert innmatingsprofil for nettområdet jf. § 6-3.

For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris.

4.4.2 RMEs merknader

RME foreslår endringer i § 7-1b tredje ledd for å presisere hvordan kraftleverandørene skal beregne forventet forbruk når de forskuddsfakturerer forbrukere. Videre foreslår vi å dele tredje ledd opp i tre, for å gjøre paragrafen enklere å lese.

Dersom kraftleverandørene benytter for høye forbruksestimater, innebærer dette at forbrukerne yter kreditt til kraftleverandøren i fakturaperioden. Dette eksponerer forbrukerne for risiko i forbindelse med en eventuell konkurs der kraftleverandøren ikke tilbakebetaler det kunden har betalt for mye på forskudd.

Nå som Elhub er i drift, har kraftleverandørene tilgang til det faktiske forbruket for sine kunder i tilsvarende periode året før. RME mener det er hensiktsmessig å legge disse verdiene til grunn i beregning av volum for forskuddsfakturering.

Dersom kraftleverandøren ikke har tilgang til informasjon i Elhub om faktisk forbruk i tilsvarende periode året før, for eksempel dersom det er en ny eier i målepunktet, skal kraftleverandøren beregne forventet uttak ved å benytte forventet årlig volum fra Elhub og fordele dette på året ved å anvende justert innmatingsprofil for nettområdet.

4.5 Informasjon om energi- og klimatiltak på faktura

4.5.1 Forslag til endring av § 7-2

§ 7-2 første ledd bokstav d) skal lyde:

> Fakturaen skal inneholde Enova SF ~~sitt telefonnummer til gratis telefontjeneste~~ *sin nettadresse* *www.enova.no* for ~~rådgivning om energisparing og energiomlegging~~ *informasjon om energi- og klimatiltak.*

4.5.2 RMEs merknader

I henhold til forslaget skal det fremgå av fakturaen at man på Enova sin nettside kan få informasjon om energi- og klimatiltak.

4.6 Gjennomfakturering for forbrukere

4.6.1 Forslag til endring av § 7-4a

§ 7-4a ~~Adgang gjennomfakturering~~ *Gjennomfakturering for forbrukere*

Nettselskap som tilbyr felles fakturering for forbrukere, skal tilby gjennomfakturering til alle kraftleverandører som ønsker det. Nettselskap kan ved tilbud av gjennomfakturering for forbrukere ikke kreve gjennomfakturering av øvrige kunder.

Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering *etter første ledd* ~~som ønsker gjennomfakturering som faktureringsmetode overfor forbrukere,~~ må gjennomfakturere for alle ~~sine~~ *forbrukere* ~~målepunkt~~ tilknyttet nettselskapet~~. Dette gjelder kun målepunkt knyttet til forbrukere~~ som kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.

Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.

4.6.2 RMEs merknader

Den foreslåtte endringen innebærer at alle nettselskap som tilbyr felles fakturering og/eller gjennomfakturering for forbrukere til én eller flere kraftleverandører, plikter å tilby gjennomfakturering av forbrukere til de kraftleverandørene som ønsker dette. Dette er også i tråd med kravet om at felles fakturering skal tilbys på like og ikke-diskriminerende vilkår i § 8-1 niende ledd i avregningsforskriften.

Dette innebærer at nettselskap ikke kan stille krav om at øvrige kundegrupper også skal omfattes av gjennomfaktureringen, dersom kraftleverandøren ønsker å tilby gjennomfakturering til sine forbrukerkunder.

4.7 Interne rutiner for nøytral opptreden

4.7.1 Forslag til endring av § 8-1a

§ 8-1a. ***Interne rutiner for nøytral opptreden***

Nettselskap som inngår i integrerte foretak, skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. I tillegg skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene.

Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

4.7.2 RMEs merknader

Merknad til første ledd:

Nettselskap som inngår i integrerte foretak etter definisjonen i energiloven § 1-3 skal ha interne rutiner for å sikre at de overholder kravene til nøytral opptreden.[11]

Med krav til nøytral opptreden menes kravet som fremgår av forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-7 andre ledd i tillegg til avregningsforskriften § 8-1.[12]

Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. Forpliktelsene for de ansatte bør være tilpasset arbeidsoppgavene. Det kan for eksempel være aktuelt med egne rutiner for henholdsvis kundebehandling, kommunikasjon og markedsføring, beregning av anleggsbidrag og andre tariffer, tildeling av ledig kapasitet i nettet, beslutninger om utbygging, vedlikehold eller oppgradering av anlegg, innkjøp av varer og tjenester, teknisk og økonomisk rapportering, og operativ drift.

I tillegg skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene. Det fastsettes ikke nærmere regler om

[11] Lovendringen som innfører definisjonen av «integrert foretak» i energiloven § 1-3 vil tre i kraft 1. januar 2021.
[12] NEM § 4-7 er foreslått endret i forbindelse med nye krav til selskapsmessig og funksjonelt skille.

innhold, varighet og hyppighet av opplæringen. Nettselskapene kan velge om de vil organisere opplæringen på egen hånd eller benytte seg av anerkjente kurs som arrangeres av for eksempel bransjeorganisasjoner. Hovedformålet er at ledelsen og alle ansatte som tar beslutninger eller utfører oppgaver som kan ha innvirkning på selskapets nøytralitet skal ha tilstrekkelig og oppdatert kunnskap om nøytralitetsplikten og de interne rutinene som gjelder.

Det er opp til nettselskapene å lage egne rutiner som er tilpasset nettselskapet og de konkrete utfordringene knyttet til nøytralitet som foreligger. Graden av integrering med annen virksomhet bør gjenspeiles i rutinene. Dersom det for eksempel er etablert en felles driftssentral med integrert produksjonsselskap, bør rutinene inneholde spesifiserte krav som sikrer at markedssensitiv informasjon på nettsentralen blir behandlet konfidensielt.

Ansatte som ikke har noen befatning med forhold som kan ha betydning for nøytral opptreden trenger ikke gjennomføre opplæring. Dette gjelder for eksempel kantine- og rengjøringspersonell.

Det stilles ikke krav til opplæring av ansatte hos underleverandører. Nettselskapene bør likevel foreta en selvstendig vurdering av om det likevel er behov for dette, med hensyn til hvilke oppgaver underleverandøren utfører. Nettselskapet har ansvar for at underleverandører som utfører oppgaver på nettselskapets vegne ikke bryter nøytralitetsplikten.

Dersom de interne rutinene ikke tilfredsstiller minimumskravene i denne bestemmelsen, kan RME ilegge pålegg om retting i medhold av forskriften § 9-1.

Merknad til andre ledd:

Plikten til å utpeke en nøytralitetsansvarlig videreføres i denne bestemmelsen, men det foreslås å presisere at vedkommende skal være uavhengig.

Krav til uavhengighet er ikke til hinder for at det velges en av de ansatte i selskapet. Kravet til uavhengighet innebærer at det utpekes en person som ikke har eierinteresser eller andre interesser som kan svekke tilliten til vedkommende sin uavhengighet. Slike forhold kan for eksempel være at vedkommende har andre roller i konsernet eller eierskap i foretak med tilknytning til energi.

Den nøytralitetsansvarlige skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Dette er en forutsetning for at vedkommende skal kunne utføre oppgavene sine.

Oppgavene til den nøytralitetsansvarlige er nevnt i andre ledd siste punkt. Dette må anses som arbeidsoppgaver som den nøytralitetsansvarlige har ansvar for, og ikke et formelt ansvar for at nettselskapet opptrer nøytralt. Det er fortsatt selskapet som juridisk enhet som er hovedansvarlig for at selskapet opptrer i samsvar med lover og regler, og som normalt vil bli ilagt sanksjoner ved brudd.

Den nøytralitetsansvarlige skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt. Det innebærer å påse at de interne rutinene følges og at krav til nøytralitet for øvrig følges opp. Eventuelle mangler må tas opp med ledelsen.

Den nøytralitetsansvarlige har ansvar for at det utarbeides en nøytralitetsrapport. Den nøytralitetsansvarlige kan få bistand av andre ansatte, men skal som et minimum ha et overordnet ansvar for at rapporten utarbeides i tråd med forslag til ny § 8-1b.

Den nøytralitetsansvarlige har ansvar for å se til at nettselskapet gjennomfører opplæringsprogram for de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene, jf. første ledd. Opplæringsprogrammet kan utarbeides av det enkelte nettselskap, eller man kan benytte seg av kurs i regi av bransjeorganisasjoner.

Nettselskapet har ansvar for å legge til rette for at den nøytralitetsansvarlige kan utføre oppgavene på en forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet at det settes av tilstrekkelige budsjettmidler, at den nøytralitetsansvarlige får nødvendig opplæring og at vedkommende får frigjort tid fra andre oppgaver. Nettselskapet må være tilbakeholdne med å instruere den nøytralitetsansvarlige i hvordan han/hun skal utføre disse oppgavene.

4.8 Nøytralitetsrapport

4.8.1 Forslag til ny § 8-1b

§ 8-1b. ***Nøytralitetsrapport***

Nettselskap som inngår i et integrert foretak, skal offentliggjøre en årlig nøytralitetsrapport innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende:

a) En beskrivelse av det integrerte foretakets struktur og hvilken konkurranseutsatt virksomhet som drives i tillegg til nettvirksomhet.

b) Beskrivelse av eierskap til nettselskapet og eventuelle eierandeler nettselskapet har i andre selskap.

c) Beskrivelse av type beslutninger hvor det er spesielt viktig å påse at krav til nøytral opptreden overholdes.

d) Beskrivelse av type informasjon som genereres eller mottas av nettselskapet og som kan utnyttes i markedet.

e) Oversikt over personer med flere roller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Beskrive mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.

f) Beskrivelse av nøytralitetsansvarlig sin uavhengighet.

g) Beskrivelse av nettselskapets opplæringsprogram, jf. § 8-1a.

h) Beskrivelse av behov, omfang og type salg av egen kapasitet, herunder overskuddskapasitet, fibertjenester, driftssentraltjenester og beredskapstjenester.

i) Dersom nettforetaket har felles driftssentral med integrert produsent eller fjernvarmeforetak, eller selger driftssentraltjenester, beskrive utfordringer og tiltak for å sikre nøytralitet.

j) Oversikt over utfordringer, tiltak og resultat i konkrete saker fra foregående år der nøytralitet er tema, herunder klage- og tilsynssaker.

k) De interne rutinene for nøytral opptreden skal fremgå av et vedlegg til årsrapporten.

4.8.2 RMEs merknader

Bestemmelsen gjelder for alle nettselskap som inngår i et integrert foretak i henhold til definisjonen i energiloven § 1-3.

Nettselskapene skal utarbeide en årlig nøytralitetsrapport som skal offentliggjøres innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal gjøres lett tilgjengelig på selskapets hjemmesider i minst fem år. Det kan tenkes at det oppdages feil i en rapport og at det er behov for å endre en rapport som allerede er offentliggjort. Slike endringer skal merkes på en tydelig måte.

Rapporten skal som et minimum inneholde de opplysningene som er nevnt i bokstav a – k. Omfanget av informasjon under de enkelte bokstavpunktene må tilpasses de konkrete forholdene i det integrerte foretaket. Dersom rapporten ikke tilfredsstiller kravene, kan RME gi pålegg om retting i medhold av forskriften § 9-1.

4.9 Informasjon til sluttbrukere om kostnader som følger av elsertifikatplikten

4.9.1 Forslag til ny § 8-6

§ 8-6. ***Informasjon til sluttbrukere***

Ved kraftleverandørens prisopplysning og markedsføring overfor sluttbrukere skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i prisen ved fastpriskontrakter og variable kontrakter. Ved kontrakter direkte knyttet til spotpris skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i påslaget.

Kraftleverandøren skal ved fakturering gi sluttbrukere informasjon om elsertifikatkostnaden og elsertifikatplikten, ved å vise til internettsiden til NVE.

4.9.2 RMEs merknader

Forslaget om å flytte § 23 i elsertifikatforskriften til avregningsforskriften, innebærer ingen materielle endringer i hvem som har plikter etter bestemmelsen, eller innholdet i plikten. Det er presisert at bestemmelsen gjelder for kraftleverandører, da det i praksis kun er kraftleverandører som omfattes av plikten til å gi informasjon til sluttbrukere. Kraftleverandør er definert i § 1-3.

Med *«sluttbruker»* menes kjøper av elektrisk energi som ikke selger denne videre, jf. definisjonen i § 1-3. Sluttbruker er ikke definert i elsertifikatforskriften. RME legger til grunn at flytting av bestemmelsen ikke innebærer noen endring i hvilken gruppe som omfattes av begrepet sluttbruker, og som har rettigheter etter bestemmelsen.

For forbrukere gjelder i tillegg informasjonskravene i § 7-2.

For øvrig reguleres elsertifikater av elsertifikatloven og elsertifikatforskriften.

4.10 Overtredelsesgebyr

4.10.1 Forslag til endring av § 9-1c

§ 9-1c. ***Overtredelsesgebyr***

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 2-1a, § 2-2, § 3-3, *§ 3-4,* § 3-7, § 3-8, § 3-10, *§ 5-5, § 5-6,* § 6-12, *§ 6-15, § 6-21, § 7-1b, § 7-2, § 7-3, § 7-4a, § 7-4b, § 7-5,* § 8-1, § 8-1a, *§ 8-1b,* § 8-3, ~~og~~ § 8-5 *og § 8-6* kan det ilegges overtredelsesgebyr.

4.10.2 RMEs merknader

RME foreslår å endre § 9-1c slik at det kan ilegges overtredelsesgebyr for brudd på flere bestemmelser i avregningsforskriften.

De nærmere vilkårene for om det skal ilegges overtredelsesgebyr og momenter ved vurderingen fremgår av energiloven § 10-7.

5 Merknader til bestemmelsen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet

5.1 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

5.1.1 Forslag til ny § 17-9

§ 17-9. ***Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier***

Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene, for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesing skyldes forhold på kundens side.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.

5.1.2 RMEs merknader

Forslaget innebærer ikke en plikt, men en rett for nettselskapet til å fastsette tariff for måleverdier som ikke er fjernavleste, dersom manglende fjernavlesing skyldes forhold på kundens side. Nettselskapene må selv vurdere om det er hensiktsmessig å ha en slik tariff. Dersom nettselskapet velger å benytte tariffen, må tariffen gjelde alle kunder vilkåret er oppfylt for.

Med *«forhold på kundens side»* menes både tilfeller hvor kunder har fått fritak for AMS etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b), og tilfeller hvor kunder motsetter seg slik installasjon uten å ha fått fritak.

Nettselskapet kan ikke ilegge tariff for forhold som nevnt i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav a), eller tilfeller der manglende fjernavlesning skyldes dårlig mobildekning.

Tariffen skal faktureres etterskuddsvis. Tariffen kan kreves inn på hver faktura eller sjeldnere, men minst hver tredje måned, jf. avregningsforskriften § 7-1a annet ledd. Dersom kunder uten fjernavlesning får aktivert fjernavlesning, skal tariffen for det aktuelle året reduseres forholdsmessig.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

6.1 Forslag til endring i avregningsforskriften

6.1.1 Adgang til måler og kontroll av måleverdier

Adgang til måler

Forslag om å presisere nettselskapets rett til adgang til måler kan gjøre det enklere for nettselskapene å utføre sine plikter etter avregningsforskriften. Dette kan medføre noen besparelser for nettselskapene, ettersom klargjøringen kan redusere behovet for dialog med sluttbrukerne knyttet til adgang til måleren. Ettersom forslaget kun er en presisering av eksisterende plikter, innebærer forslaget ingen økte utgifter for noen og heller ikke administrative konsekvenser.

Kontroll av måleverdier

Nettselskapene er også i dag ansvarlige for at alle målepunkt blir målt og avlest minimum én gang i kalenderåret. I praksis har dette kravet blitt oppfylt gjennom at kunden selv har lest av og sendt inn måleverdier. Forslaget om at nettselskapet skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste skal sikre at også ikke-fjernavleste måleverdier blir kontrollert regelmessig. Med endringen vi foreslår, må nettselskapene ha rutiner for hvordan de kontrollerer at ikke-fjernavleste måleverdier er korrekte.

Det er opp til nettselskapene hvordan de vil utforme denne kontrollen. Økt kontroll i forhold til dagens praksis, vil innebære økte kostnader for nettselskapet. Vi foreslår samtidig en tariff for ikke-fjernavleste kunder som skal bidra til å dekke kostnader ved kontroll av måleverdier, slik at ikke disse i sin helhet veltes over på nettselskapets øvrige kunder. Samtidig gir den nettselskapene insentiver til å utføre kontrollen effektivt.

For kunder med målere som ikke er fjernavleste, innebærer krav om kontroll av måleverdier at disse kundene må legge til rette for at nettselskapene kan utføre kontroll. I de tilfeller nettselskapet finner at stedlig kontrollavlesing er nødvendig, må kunden gi nettselskapet adgang til måleren.

6.1.2 Fakturering av forbrukere og gjennomfakturering

Forslagene til endring av forskuddsfakturering og gjennomfakturering er ment som utfyllende presiseringer av eksisterende regelverk, og innebærer i begrenset grad endringer i aktørenes systemer eller rutiner. For enkelte aktører vil det likevel kunne påløpe noen implementeringskostnader.

Forskuddsfakturering

Tydeligere krav til hvordan forbrukerens fremtidige forbruk skal beregnes ved forskuddsfakturering, vil sikre at forbrukere ikke betaler for mye til sin kraftleverandør. Videre vil endringen gjøre det enklere for kraftleverandørene å overholde regelverket, og gjøre det enklere for RME å føre tilsyn.

Endring i nettjenester som omfattes av gjennomfakturering

Nettselskapene er fra 2021pålagt å utbetale USLA til sine kunder automatisk. Utbetalingen kan inkluderes på nettleiefakturaen som sendes til kraftleverandører med gjennomfakturering.

Kostnaden ved å inkludere USLA på nettleiefakturaen som gjennomfaktureres antas å være liten fra nettselskapets side. For kraftleverandøren innebærer det at de vil måtte betale redusert nettleie for de kundene som mottar USLA. Effektene vil være små da det er få sluttbrukere som mottar USLA. Samlet utbetaling av USLA for norske nettselskaper i 2018 var på 35,2 millioner kroner, fordelt på ca 33 000 utbetalinger.[13]

Presisering av plikter ved gjennomfakturering

Tydeligere krav til nettselskapet om å tilby gjennomfakturering for forbrukere, vil gjøre det enklere for kraftleverandører å tilby gjennomfakturering til sine kunder. Dette kan bidra til likere konkurransevilkår for kraftleverandører.

Den foreslåtte endringen innebærer at nettselskapet plikter å tilby gjennomfakturering til forbrukerkunder uten å stille andre vilkår, som gjennomfakturering av næringskunder. De fleste nettselskapene praktiserer gjennomfakturering i tråd med dette, og for disse selskapene vil endringen ikke ha noen økonomiske og administrative konsekvenser.

Nettselskap som har stilt vilkår om gjennomfakturering av næringskunder for å gjennomfakturere forbrukerkunder, kan få tilleggskostnader ved å tilpasse sine systemer til to ulike faktureringsmetoder for kunder av samme kraftleverandør.

For kraftleverandører som har blitt pålagt av nettselskapet å gjennomfakturere både forbrukerkunder og næringskunder for å få tilgang på gjennomfakturering i nettområdet, vil endringen innebære reduserte risiko for manglende betalinger fra kunder, og mindre kapitalbinding på grunn av redusert sikkerhetsstillelse. Dette vil også gjøre gjennomfakturering tilgjengelig for flere kraftleverandører i de aktuelle nettområdene fordi kostnadene ved å tilby gjennomfakturering i disse nettområdene reduseres.

6.1.3 Interne rutiner og nøytralitetsrapport

Kravene til interne rutiner og nøytralitetsrapport vil gjelde alle nettselskap som er en del av et integrert foretak, slik denne definisjonen vil lyde fra 1. januar 2021, se energiloven § 1-3. Dermed vil flere selskaper omfattes av kravene, i motsetning til i dag hvor kravene kun gjelder for nettselskaper med over 100 000 kunder. Utarbeidelse av interne rutiner og nøytralitetsrapport vil innebære økte kostnader for selskapene som ikke har vært omfattet av plikten tidligere, og særlig første året hvor dette skal utarbeides. På lengre sikt vil innarbeidede rutiner føre til at årlige kostnader ikke blir like høye som første året.

Endringene innebærer blant annet at nettselskapene skal offentliggjøre rapport og ha den tilgjengelig og offentlig i fem år. Åpenhet og transparens gjør det enkelt for RME og andre interessenter å få innsyn i nettselskapenes arbeid med nøytralitet.

[13] Se nøkkeltallsrapport fra RME her.

6.1.4 Flytting av bestemmelse om informasjon til sluttbrukere om kostnader som følge av elsertifikatplikten

Forslaget om å flytte bestemmelsen om informasjon til sluttbrukere om kostnader som følge av elsertifikatplikten fra elsertifikatforskriften § 23 til avregningsforskriften § 8-6, innebærer ingen materielle endringer. Mens pliktsubjekt etter elsertifikatforskriften § 23 er *«elsertifikatpliktige»*, er pliktsubjektet etter den nye foreslåtte bestemmelsen i avregningsforskriften «*kraftleverandører*». Endringen er kun en presisering i tråd med hvordan bestemmelsen praktiseres i dag, da det i praksis kun er kraftleverandørene som omfattes av plikten til å gi informasjon til sluttbrukere. Vi vurderer derfor at endringen ikke får noen økonomiske eller administrative kostnader for dem bestemmelsen retter seg mot.

Flytting av bestemmelsen innebærer en administrativ endring knyttet til håndheving av bestemmelsen. Enkeltvedtak RME fatter etter bestemmelsen kan påklages til Energiklagenemnda. Klageinstans vil dermed endres fra Olje- og energidepartementet til Energiklagenemnda.

6.1.5 Overtredelsesgebyr

Forslaget til endring av § 9-1c innebærer ingen tilpasningskostnad for aktørene i kraftmarkedet, forutsatt at regelverket overholdes. RME vil få større reaksjonsmuligheter overfor både nettselskap og kraftleverandører ved brudd på de aktuelle bestemmelsene i avregningsforskriften. Dette kan virke skjerpende på aktørene og på sikt bidra til redusert ressursbruk både for RME og aktørene ved tilsyn og kontroll.

6.2 Forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet

6.2.1 Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Forslaget om å forskriftsfeste tariff for ikke-fjernavleste måleverdier gir et klarere rettslig grunnlag for tariffen og angir én felles tariffsats uavhengig av hvilket nettselskap kunden tilhører. Dette kan bidra til mindre uenighet om tariffen, som også gir lavere administrative kostnader.

Forslaget om å sette tariffen noe lavere enn kostnadene de fleste nettselskapene oppgir å ha knyttet til håndtering og årlig kontrollavlesing av ikke-fjernavleste måleverdier, bidrar til at kunder som ikke har fjernavlest AMS måler ikke betaler for mye for nettselskapets håndtering og kontroll av måleverdiene.

Standardiseringen av tariffen og insentivene nettselskapene har gjennom den økonomiske reguleringen, vil bidra til at nettselskapene søker å finne effektive løsninger for å holde kostnadene med å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste så lave som mulig. Dermed bidrar vi til å begrense sannsynligheten for at eventuelle merkostnader ved at enkelte kunder ikke er fjernavleste, blir veltet over på alle nettselskapets kunder gjennom høyere nettleie.

7 Utkast til forskriftstekst

7.1 Forslag til endringer i forskrifter under energiloven

Forskrift om endringer i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) og i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (forskrift om kontroll av nettvirksomhet).

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartementet [dato] med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 4-1 og § 10-6.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. gjøres følgende endringer:

I § 1-3 skal definisjonen av gjennomfakturering lyde:

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukers kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker. *Anleggsbidrag omfattes* ikke av fakturering av nettjenester ved gjennomfakturering.

I § 3-1 skal nytt andre ledd lyde:

Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt nettområde adgang til måleren for anlegget sitt.

I § 3-3 skal andre og tredje ledd lyde:

Alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. *Nettselskapet skal kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste.*

Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet *like*.

§ 7-1b skal lyde:

§ 7-1b. Fakturering av forbrukere for elektrisk energi

Kraftleverandøren har ansvar for at fakturering av elektrisk energi til forbrukere foregår i henhold til denne forskrift.

§ 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.

Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. *Avregning av* faktisk forbruk skal skje separat *og innen rimelig tid* for hver *faktureringsperiode*.

Forskuddsfakturert volum for faktureringsperioden skal tilsvare det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub.

For målepunkt hvor historikken ikke er tilgjengelig for kraftleverandøren, benyttes avregningsansvarliges estimat for fremtidig årlig forbruk i målepunktet jf. § 6-11 og justert innmatingsprofil for nettområdet jf. § 6-3.

For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris.

§ 7-2 første ledd bokstav d) skal lyde:

Fakturaen skal inneholde *Enova SF sin nettadresse www.enova.no for informasjon om energi- og klimatiltak.*

§ 7-4a skal lyde:

§ 7-4a. Gjennomfakturering for forbrukere

Nettselskap som tilbyr felles fakturering for forbrukere, skal tilby gjennomfakturering til alle kraftleverandører som ønsker det. Nettselskap kan ved tilbud av gjennomfakturering for forbrukere ikke kreve gjennomfakturering av øvrige kunder.

Kraftleverandører som ønsker *gjennomfakturering etter første ledd, må gjennomfakturere for alle forbrukere tilknyttet nettselskapet som* kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.

Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.

§ 8-1a skal lyde:

§ 8-1a. Interne rutiner for nøytral opptreden

Nettselskap som inngår i integrerte foretak, skal ha interne rutiner for å sikre at selskapet overholder kravene til nøytral opptreden. Rutinene skal som et minimum beskrive hvilke forpliktelser knyttet til nøytral opptreden som gjelder for de ansatte og ledelsen. I tillegg skal rutinene inneholde krav til regelmessig opplæring av de ansatte og ledelsen knyttet til etterlevelse av nøytralitetskravene.

Nettselskapene skal utpeke en uavhengig nøytralitetsansvarlig som skal ha tilgang på all nødvendig informasjon fra nettselskapet og relevante underleverandører. Nøytralitetsansvarlig skal kontrollere at nettselskapet opptrer nøytralt, og er ansvarlig for utarbeidelse av nøytralitetsrapport og gjennomføring av opplæringsprogram.

Ny § 8-1b skal lyde:

§ 8-1b. Nøytralitetsrapport

Nettselskap som inngår i et integrert foretak, skal offentliggjøre en årlig nøytralitetsrapport innen tre måneder etter årsskiftet. Rapporten skal være lett tilgjengelig på selskapets nettsider i minst fem år og eventuelle endringer skal merkes på en tydelig måte. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende:

a) En beskrivelse av det integrerte foretakets struktur og hvilken konkurranseutsatt virksomhet som drives i tillegg til nettvirksomhet.

b) Beskrivelse av eierskap til nettselskapet og eventuelle eierandeler nettselskapet har i andre selskap.

c) Beskrivelse av type beslutninger hvor det er spesielt viktig å påse at krav til nøytral opptreden overholdes.

d) Beskrivelse av type informasjon som genereres eller mottas av nettselskapet og som kan utnyttes i markedet.

e) Oversikt over personer med flere roller i det integrerte foretaket, hvorav en av rollene er i nettselskapet. Beskrive mulige interessekonflikter og tiltak for å sikre nøytralitet.

f) Beskrivelse av nøytralitetsansvarlig sin uavhengighet.

g) Beskrivelse av nettselskapets opplæringsprogram, jf. § 8-1a.

h) Beskrivelse av behov, omfang og type salg av egen kapasitet, herunder overskuddskapasitet, fibertjenester, driftssentraltjenester og beredskapstjenester.

i) Dersom nettforetaket har felles driftssentral med integrert produsent eller fjernvarmeforetak, eller selger driftssentraltjenester, beskrive utfordringer og tiltak for å sikre nøytralitet.

j) Oversikt over utfordringer, tiltak og resultat i konkrete saker fra foregående år der nøytralitet er tema, herunder klage- og tilsynssaker.

k) De interne rutinene for nøytral opptreden skal fremgå av et vedlegg til årsrapporten.

Ny 8-6 skal lyde:

§ 8-6. Informasjon til sluttbrukere

Ved kraftleverandørens prisopplysning og markedsføring overfor sluttbrukere skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i prisen ved fastpriskontrakter og variable kontrakter. Ved kontrakter direkte knyttet til spotpris skal kostnader som følger av elsertifikatplikten inngå i påslaget.

Kraftleverandøren skal ved fakturering gi sluttbrukere informasjon om elsertifikatkostnaden og elsertifikatplikten, ved å vise til internettsiden til NVE.

§ 9-1c skal lyde:

§ 9-1c. Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av bestemmelsene i § 2-1a, § 2-2, § 3-3, *§ 3-4*, § 3-7, § 3-8, § 3-10, *§ 5-5, § 5-6,* § 6-12, *§ 6-15, § 6-21, § 7-1b, § 7-2, § 7-3, § 7-4a, § 7-4b, § 7-5,* § 8-1, § 8-1a, *§ 8-1b,* § 8-3, § 8-5 *og § 8-6* kan det ilegges overtredelsesgebyr.

II

I forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endring:

Ny § 17-9 skal lyde:

§ 17-9. Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene, for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesing skyldes forhold på kundens side.

Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.

III

Endringene i del I og del II trer i kraft 1. januar 2021.

7.2 Forslag til endring i forskrift om elsertifikater

Forskrift om endring i forskrift om elsertifikater.

Hjemmel: Fastsatt av Olje- og energidepartementet [dato] med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater § 30.

I

I forskrift 16. desember 2011 nr. 1398 om elsertifikater gjøres følgende endring:

§ 23 oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2021.

NVE
Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Reguleringsmyndigheten for energi

MIDDELTHUNS GATE 29
POSTBOKS 5091 MAJORSTUEN
0301 OSLO
TELEFON: (+47) 22 95 95 95

www.reguleringsmyndigheten.no